

บรรณาธิการแถลง

ขณะที่จัดทำวารสารการแปลและการล่ามฉบับที่ 2 นี้ ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญซึ่งทำให้คนไทยทั้งชาติโศกสลด คือการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 คณะผู้จัดทำวารสารจึงขออนุญาตล่ามกระหม่อมแสดงความอาลัยถวายแด่พระมหากษัตริย์ผู้มีอัจฉริยภาพในด้านการเขียนและการแปล โดยขออัญเชิญรายชื่อผลงานพระราชนิพนธ์แปลของพระองค์ ดังนี้*

- **ติโต** ผลงานพระราชนิพนธ์แปลหนังสือเล่มแรก จากเรื่อง Tito: A Biography by Phyllis Auty เป็นชีวประวัติของนายโยชิบ โบรซ (Josif Broz) ผู้นำประเทศยูโกสลาเวีย โดยพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดพิมพ์เป็นเล่มในปี พ.ศ. 2537
- **นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ** เป็นพระราชนิพนธ์แปลหนังสือเล่มที่สอง โดยทรงแปลจากเรื่อง A Man Called Intrepid ของ William Stevenson ทรงเริ่มแปลหน้าแรกเมื่อ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2520 และแปลหน้าสุดท้ายเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ. 2523 โดยใช้เวลาในการแปลรวมทั้งสิ้น 2 ปี 9 เดือน 3 วัน แต่ได้นำมาจัดพิมพ์เพื่อวาง

* ที่มา <http://pppconnexed.trueplookpanya.com/learning/detail/32151>
<http://www.bangkokbanksme.com/article/9362>
<https://web.ku.ac.th/king72/2542-05/menu-4.htm>

จำหน่ายก่อนหนังสือดิโต ซึ่งทรงแปลเป็นเล่มแรก คือ
จัดพิมพ์ใน ปี พ.ศ. 2536 ในส่วนที่เป็นร้อยกรอง ทรง
พระราชนิพนธ์เป็นร้อยกรองตามต้นฉบับดังนี้

Who is the happy Warrior...

That every man in arms would wish to be?

It is the generous spirit...

Who, doomed to go in company with Pain,

And Fear, and Bloodshed...

Turns his necessity to glorious gain...

And in himself possess his own desire...

And therefore does not stoop, nor lie in wait

For wealth, or honors, or for worldly state...

And, through the heat of conflict, keeps the law

In calmness made, and sees what he foresaw.

Wordsworth

(Stevenson, William, 1976, p. 15)

นักรบใด ใจมั่น พลันเริงร่า
ถ้วนทหาร ปรารภนา เป็นเช่นเขา
สู้สุดฤทธิ์ ในกิจ ทั้งหนักเบา
ยอมรับเอา ด้วยมโน อันโอฬาร

เป็นเกลอกับ ทุกข์กล้า แสนสาหัส
อันตราย สารพัด ไม่น่ายหน้า
ถึงขามจิต โลหิตซับ กับพสุธา
ใจเย็นได้ ไม่ว่า หวันพระวง

แลเห็นความ ลำเค็ญ เป็นประโยชน์
อันช่วงโชติ ขวลิต น้าพิศวง
ตั้งจิตไว้ ไม่พรั่น ด้วยมั่นคง
และอาจ-อง ทะนงรัก ศักดิ์แห่งตน

ไม่ยอมลด กายใจ ให้ต่ำต้อย
เพื่อจะคอย ดวงตัก แม่สักหน
ซึ่งยศศักดิ์ อัครฐาน ศฤงคารตน
หมายเหตผล คือความดี ที่ศรัทธา

กฎอันใด แม้วางไว้ในยามสงบ
ป้องเคารพ ชูเชิด ให้เจิดจ้า
ดำเนินตาม ที่เห็นชัด ในหัตถยา
ว่าเป็นภา-ระเลิศ ประเสริฐจริง

เวิร์ดส์เวิร์ธ

(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ, 2536, น. 37)

- **พระมหากษัตริย์ (The Story of Mahajanaka)** ทรงพระราชนิพนธ์แปลจากต้นเรื่องพระมหากษัตริย์ในพระไตรปิฎก (พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดก เล่มที่ 4 ภาคที่ 2) เป็นภาษาอังกฤษ ในเล่มนี้จึงมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษอยู่ในเล่มเดียวกัน ทรงแปลพระมหากษัตริย์ชาดกเสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. 2531 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดพิมพ์ในโอกาสเฉลิมฉลองกาญจนาภิเษก เมื่อปี พ.ศ.2539
- **ทองแดง (The Story of Tongdaeng)** เป็นหนังสือพระราชนิพนธ์ที่ติดอันดับขายดีที่สุดของประเทศในปี พ.ศ. 2524 ทรงพระราชนิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษนั้นอยู่ในเล่มเดียวกัน ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และมีฉบับการ์ตูนเรื่อง “ทองแดง ฉบับการ์ตูน” พ.ศ. 2547 เป็นหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่องทองแดงที่ติดอันดับขายดีที่สุดของประเทศ พ.ศ. 2545

- **พระราชดำรัส** (Royal Speech) เป็นหนังสือพระราชนิพนธ์แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ รวบรวมพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่คณะบุคคลที่เข้าเฝ้าถวายชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของทุกปี ซึ่งจะตรงกับวันที่ 4 ธันวาคมของทุกปี ทรงเริ่มแปลจากพระราชดำรัส เรื่องน้ำและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2532 เป็นต้น

บทความที่ทรงพระราชนิพนธ์แปลและเรียบเรียง ได้แก่

“เศรษฐกิจตามนัยของพระพุทธศาสนา” บทที่ 4 เล็กดีรสโต
จาก "Small is Beautiful" โดย E.F. Schumacher หน้า 56-63

“ข่าวจากวิทยุเพื่อสันติภาพและความก้าวหน้า” จาก “Radio Peace and Progress” ในนิตยสาร Intelligence Digest ฉบับวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1975 (พ.ศ. 2518)

“การคืบหน้าของมาร์กซิสต์” จาก “The Marxist Advance”
Special Brief

“รายงานตามนโยบายคอมมิวนิสต์” จาก “Following the Communist Line”

“รายงานจากลอนดอน” จาก “London Report” ในนิตยสาร
Intelligence Digest : Weekly Review ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1975

“ประเทศจีนอยู่ยง” จาก “Eternal Chinese” ในนิตยสาร
Intelligence Digest : Weekly Review ฉบับวันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1975

“ทัศนะน่าอัศจรรย์จากชิลีหลังสมัยอาล์เลนเด” จาก
“Surprising View from a Post-Allende Chile” ใน นิตยสาร
Intelligence Digest : Weekly Review ฉบับวันที่ 20 สิงหาคม
ค.ศ. 1975

“เขาว่าอย่างนั้น เราก็ออย่างนั้น” จาก “Sauce for the
Gander....” ในนิตยสาร Intelligence Digest : Weekly Review ฉบับ
วันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975

“จีนแดง : ตัวเหี้ยค้ายาเสพติดแห่งโลก” จาก “Red China :
Drug Pushers to the World” จากนิตยสาร Intelligence Digest :
Weekly Review ฉบับวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975

“วีรบุรุษตามสมัยนิยม” จาก “Fashion in Heroes” โดย
George F. Will ในนิตยสาร Newsweek ฉบับวันที่ 6 สิงหาคม
ค.ศ. 1979

“ฝันร้ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นจริง” จาก “No Need for
Apocalypse” ในนิตยสาร The Economist ฉบับวันที่ 17 พฤษภาคม
ค.ศ. 1975

วารสารการแปลและการล่ามฉบับที่สองนี้ นับเป็นฉบับที่เริ่มมี
บทความเขียนเป็นภาษาอังกฤษด้วย ดังนี้

บทความเรื่องแรกเป็นภาษาไทย เรื่อง **ลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (Working Conditions and Role of Interpreters in the National Intelligence Agency of Thailand)** ของ กรพิม วุฒิวงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท และ หนึ่งหทัย แร่งผลสัมฤทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ ศึกษาลักษณะการทำงานและบทบาทของล่ามในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งความต้องการล่ามของหน่วยงาน ลักษณะการทำงานและบทบาทล่ามในปัจจุบัน ปัญหาและแนวความคิดในการแก้ไข โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

บทความเรื่องที่ 2 เป็นภาษาอังกฤษ เรื่อง **การทำงานเป็นทีมในล่ามพูดพร้อม (Teamwork in Simultaneous Interpretation)** ของ ปกรณ์ รัตนบุตร นิสิตระดับปริญญาโท และหนึ่งหทัย แร่งผลสัมฤทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ ศึกษากระบวนการทำงานร่วมกันของล่ามพูดพร้อมโดยสังเกตการทำงานล่ามในสถานการณ์จำลองและสัมภาษณ์นิสิตล่ามจนรู้ถึงวิธีการจดตัวเลขและข้อมูลแล้วส่งให้คู่ล่ามซึ่งเป็นวิธีให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยยังได้ทำแบบสำรวจความคิดเห็นจากล่ามอิสระชาวไทย จากผลการวิจัยพบว่าล่ามมี

ความคาดหวังให้คู่กล่ามอยู่ในห้องทำงานเพื่อคอยจดคำศัพท์ให้และคอยเตือนเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น

บทความเรื่องที่ 3 เป็นภาษาไทย เรื่อง **การเปรียบเทียบคำลักษณนามภาษาจีนกับคำลักษณนามภาษาไทยที่ใช้ร่วมกับคำนามใหม่** (A Comparison of Chinese and Thai Classifiers and New Nouns Collocations) เป็นงานวิจัยภาคนิพนธ์ระดับปริญญาตรีของ ศิรสา ชลายนานนท์ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา งานวิจัยนี้ได้ศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของการใช้คำลักษณนามภาษาจีนและภาษาไทยร่วมกับคำนามใหม่โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative Analysis) และใช้แบบจำลองแสดงระบบการแยกประเภทคำนามเพื่อวิเคราะห์การใช้คำลักษณนามของ จางเชิง (张赫贞, 2009) ผู้วิจัยได้คาดหวังว่างานวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้แปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาจีนได้ตระหนักถึงความเหมือนและความแตกต่างในการใช้คำลักษณนามของทั้งสองภาษาที่มีต่อการแปลทั้งในเรื่องการใช้ คำและสหพท โครงสร้างไวยากรณ์ ระดับภาษาและบริบทในการใช้ลักษณนาม

บทความเรื่องที่ 4 เป็นภาษาอังกฤษ เรื่อง **Beyond Babbling Babel: A Survey of the History and Theory of Translation** (Beyond Babbling Babel: การศึกษาประวัติและทฤษฎีการแปล) เป็นบทความวิชาการที่ ระพีพันธุ์ รังษิยาภรณ์ รองศาสตราจารย์ ประจำสถาบัน

ภาษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รวบรวม ศึกษา ค้นคว้าและวิเคราะห์ ประวัติความเป็นมาและทฤษฎีการเปลอย่างละเอียด นับตั้งแต่การอธิบาย ความหมายของข้อบทความและการศึกษาวิวัฒนาการ ทฤษฎี และ ประวัติศาสตร์การแปลทั่วโลก ตามช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องและมีผลต่อ ราชอาณาจักรไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

บทความเรื่องที่ 5 เป็นภาษาไทย เรื่อง **การแปลข่าวในเว็บไซต์** **ข่าวภาษาอังกฤษของสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์** (News Translation on Government Public Relations Department's Website) เขียน โดย วิภาพร ภูริธนสาร เป็นบทความวิชาการที่ผู้เขียนได้จากประสบการณ์ การทำงานหน้าที่ผู้เรียบเรียงข่าว (rewriter) ฝ่ายข่าวภาคภาษาอังกฤษของ เว็บไซต์สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่แปลเรียบเรียงข่าวภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษ ในบทความนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอกลวิธีการแปลข่าวจาก ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และอภิปรายปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการแปล ข่าวทั้งที่เกี่ยวกับภาษาและไม่เกี่ยวกับภาษา ที่เป็นอุปสรรคในการแปล ได้แก่ภาษาต้นฉบับที่มีลักษณะบรรยายความฟุ่มเฟือย และปัจจัยที่ไม่ เกี่ยวกับภาษา ได้แก่ นโยบายขององค์กร ประเภทของสื่อ กลุ่มเป้าหมาย และรูปแบบของต้นฉบับ จากการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์พบว่ารูปแบบการ แปลที่พบมากที่สุดในการแปลข่าวคือการแปลแบบเอาความ (free translation)

บทความเรื่องสุดท้ายเป็นส่วนของการแนะนำหนังสือ (Book Review) โดยบรรณาธิการเขียนแนะนำหนังสือ**นิราศแปล 4 เรื่องของ**

สุนทรภู่ (ฉบับ ไทย-อังกฤษ) โดย เสาวณีย์ นิวาสะบุตร ได้แก่ นิราศ
เมืองแกลง นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง และ นิราศเมืองเพชร ผู้แปล
คือ เสาวณีย์ นิวาสะบุตร นักเขียนรางวัลสุรินทราชา แปลเป็นร้อยกรองที่
เก็บความและอรรถรสทางด้านวรรณศิลป์ได้อย่างไพเราะ ตามที่
ศาสตราจารย์ ล้อมเพ็งแก้ว ได้กล่าวไว้ในคำนิยมของนิราศเมืองเพชร หน้า
8 ว่า “คุณเสาวณีย์เป็นนายภาษาคือสามารถเรียกใช้ได้อย่างถูกต้อง
ครบถ้วน...นอกจากจะพยายามคงความหมายของต้นฉบับเดิมให้ครบถ้วน
แล้ว ผู้แปลยังได้พยายามรักษาลักษณะกลอนของสุนทรภู่ จึงเลือกใช้
ถ้อยคำและสำนวนภาษาอังกฤษแบบพื้นบ้านที่เรียบง่าย คล่องจองและมี
จังหวะ เพื่อให้อ่านง่าย อ่านสนุก” ในบทความนี้ ผู้เขียนจึงได้ปริทัศน์
เนื้อหาและตัวอย่างบทแปลในนิราศแต่ละเรื่องเพื่อให้เห็นจริงดังกล่าว

คณะผู้จัดทำวารสารหวังว่า วารสารการแปลและการล่ามฉบับนี้
จะเป็นแหล่งข้อมูลค้นคว้าทางด้านวิจัยและวิชาการ ตลอดจนแหล่งความรู้
สำหรับนิสิต นักศึกษา ครูอาจารย์ นักวิจัย วิชาการ นักแปลและล่ามและ
ผู้สนใจ ตามเจตนารมณ์ของความร่วมมือทางวิชาการของทั้งสองสถาบัน และ
ขอขอบคุณผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กลั่นกรอง คัดสรรผลงานมา
นำลงในวารสารฉบับนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรสิริ พลเดช

บรรณาธิการบริหารและบรรณาธิการต้นฉบับ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล